

Het leven op de **volkstuin**

Tips en trucs voor natuurlijk tuinieren

Cornelis Bodijn

Het leven op de **volkstuin**

Tips en trucs voor natuurlijk tuinieren

Colofon

© Cornelis Bodijn, 2015

Uitgever:

SAAM Uitgeverij, Hillegom

www.saamuitgeverij.nl

Auteur: Cornelis Bodijn

Redactie: Simon Hofland, Marcel van Vliet

Eindredactie: Anneke Bakker, SAAM uitgeverij

Foto's: Cornelis Bodijn, Anneke Bakker, Shutterstock

Ontwerp en vormgeving: Nils Bierman, Leiden

www.metnils.nl

ISBN: 9789492261007

NUR: 423

Hoewel deze uitgave met zorg is samengesteld, aanvaarden uitgever noch auteur enige aansprakelijkheid voor schade ontstaan door eventuele fouten en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of open-
baar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch door fotokopie, opnamen of op enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
1. Inleiding	9
2. Mijn leven als volkstuinder	13
3. Natuurlijk tuinieren	17
4. Groente	29
5. Kruiden voor de keuken	39
6. Vaste planten	53
7. De paddenstoel doet het werk	57
8. De vijver	63
9. Snoeien	69
10. Hagen en heggen	79
11. Kuipplanten of potplanten	83
12. Nuttige dieren in de tuin	87
13. Ziekten en plagen in de tuin	93
14. Een jaar lang genieten van uw tuin	99
15. Het ontstaan van de Leidse volkstuinverenigingen	109
Dankwoord	117

Voorwoord

Tuinieren heb ik denk ik van mijn opa meegekregen die vroeger een volkstuin aan het Zwarte pad in Leiden-Noord had. Als kleine jongen mocht ik mee om te helpen in de moestuin. Nou ja, helpen aardbeien plukken en meer opeten dan in de mand doen. Kruisbessen waren toen zo lekker! Of leek dat maar zo? Of is het dat je daaraan terug denkt? Compost maken, dat deed opa niet. Groente- en tuinafval stak hij klein en spitte het onder de grond, ook werd er veel ruige mest gebruikt. Paardenmest voor de broeiveur, want daar werden de komkommers, tomaten en meloenen op gekweekt, en koeienmest voor de rest van de tuin.

Bij het tuinieren hoort goede gereedschap. Als u op de manier van mijn opa wilt tuinieren dan hebt u beslist een goede spa om te spitten nodig, een schop en een hark, een pootstok plus een pootlijn, want we zijn nette tuinders.

C. Bodijn

1. Inleiding

Een volkstuin is een particuliere tuin die niet bij de eigen woning ligt. Ze liggen zelden alleen, maar meestal met enkele tientallen verzameld in een volkstuincomplex of volkstuinpark. De volkstuinders vormen dan vaak een volkstuinvereniging. Deze volkstuinders beheren behalve hun eigen tuin ook het algemeen groen van het tuinpark zoals de paden, grasvelden, bermen enzovoorts. De tuinvereniging heeft vaak ook gemeenschappelijke gebouwen en er gelden regels en afspraken die vastgelegd zijn in statuten en reglementen.

Het kweken van eigen groente en fruit is altijd nuttig en noodzakelijk geweest. De term 'volkstuin' wordt pas gebruikt sinds de negen-tiende eeuw. De eigen groentetuin kent een langere geschiedenis. In de zeventiende eeuw ontstaan aan de randen van de steden kleine groentetuintjes waar groente voor eigen gebruik verbouwd werd. Door toename van het aantal arbeiders in de stedelijke industrie, groeide ook het aantal armen. Preventieve armenzorg zou leiden tot een betere toekomst voor alle burgers vond men in die tijd. Daarom werd in 1794 de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen opgericht. Samen met andere instellingen richtten zij zich op voor het bevorderen van het 'algemeen volksgeluk' van de stedelijke arbeiders. De eigen groentetuin leek hier ideaal voor. Want, het zelf kweken van planten en groenten was een nuttige bezigheid die zou leiden tot orde, regelmaat, toewijding enzovoorts.

In de negentiende eeuw zet de groei van de 'arbeiderstuin' door. En in 1838 verhuurt de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen voor het eerst volkstuinen in Franeker. En zo ontstond langzamerhand rond veel Nederlandse steden volkstuincomplexen die door de gemeenten worden uitgegeven.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kregen de volkstuinen een andere rol. Door de voedselschaarste werden meer tuinen omgevormd tot 'oorlogstuinen', bestemd voor de productie van voedsel. In die tijd richtten volkstuinders de eerste tuinverenigingen op: de Bond van Huurders van Volkstuinen in 1917, gevolgd door de Bond van Volkstuinders in 1919. Toen al moesten de volkstuinders opkomen voor hun belangen omdat

ook in die tijd het risico groot was dat ze verplaatst of geruimd moesten worden. In 1928 richtten volkstuinverenigingen het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN) op. Een landelijke organisatie die zich toen, maar ook nu nog, inzet voor de bescherming en wettelijke erkenning van volkstuinen.

Tot de jaren '50 bleven de meeste volkstuinen echte moestuinen. In de loop van de jaren verdween de economische functie van de volkstuin en kwam langzamerhand de siertuin op. Volkstuinieren is nu meer een hobby geworden en is enorm populair. Momenteel zijn er wachtlijsten voor zowel moes- als siertuinen. Voor veel mensen is het een nieuwe levensstijl geworden. Een groen plekje om te ontsnappen aan een steeds drukker wereld. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat tuinieren in een groene omgeving goed is tegen stress. Daarom houdt de overheid bij de uitbreiding van steden steeds meer rekening met volkstuinen en worden volkstuincomplexen zoveel mogelijk ontzien. Steeds meer ziet men in hoe belangrijk volkstuinen zijn.